

İslam ve Toplum Araştırmaları, Amerika Dergisi (AJIS) Hakkında^[1]

American Journal of Islam and Society (İslam ve Toplum Araştırmaları Dergisi, Amerika - AJIS), yayın hayatına başladığı 1984 yılından bugüne seçkin bir akademik platform olarak faaliyet göstermekte, pek çok nitelikli çalışmayı uluslararası ölçekte hem akademik camiaya hem de ilgili okuyuculara ulaştırmaktadır. AJIS'te bir taraftan İslam dünyası ve Müslümanların meseleleri öncelikli olarak ele alınırken, diğer taraftan hızla değişen ve dönüşen küresel entelektüel gündemler bağlamında güncel katkılar sunulmaktadır. Alanlarında yetkinleşmiş uzmanların çabalarıyla yılda iki kez yayımlanan bu hakemli dergi, ağırlıklı olarak sosyal ve beşerî bilimlerle İslam'ın ve İslam araştırmalarının kesiştiği konulara odaklanmaktadır.

Derginin ilk sayısı, 1984 yılında merhum Dr. Abdülhamid Ebu Süleyman, Dr. Sulayman S. Nyang ve Dr. Mumtaz Ahmad gibi değerli isimlerin öncülüğünde, American Journal of Islamic Studies (İslam Çalışmaları Dergisi, Amerika, AJIS) adıyla Amerika Müslüman Sosyal Bilimciler Derneđi (Association of Muslim Social Scientists, AMSS) tarafından yayımlanmıştır. 1985'te Uluslararası İslam Düşüncesi Enstitüsü (International Institute of Islamic Thought, IIIT) ile iş birliği kurulmuş ve derginin ismi American Journal of Islamic Social Sciences (İslam ve Toplum Araştırmaları Dergisi, Amerika - AJIS) olarak değiştirilmiştir. Böylece okuyucu kitlesini büyötmek ve içerikleri farklı bilim dallarıyla zenginleştirmek hedeflenmiştir. AJIS'in Türkçe çevirileri 90'lı yıllarda İnkılab Yayınevi tarafından İslâmî Sosyal Bilimler Dergisi bünyesinde yayımlanmıştır. AMSS, 2013'te geçirdiği dönüşümle Kuzey Amerika İslam ve Müslüman Araştırmaları Derneđi (NAAIMS) adını almış, bu kurumla yapılan anlaşma doğrultusunda da IIIT AJIS'in tek yayıncısı haline gelmiştir.

Dergi son olarak, İslam ve toplum çalışmalarının farklı veçheleriyle ilgilenen küresel çaptaki akademisyen ve okuyucu kitlesine ithafen 2020 yılında yeniden yapılanmış ve İslam ve Toplum Araştırmaları Dergisi, Amerika - AJIS

[1] <https://doi.org/10.35632/ajis.v37i1.3472>.

ismini almıştır. Bu dönüşümle birlikte pek çok farklı alanda İslami perspektif eşliğinde, özellikle sosyal-beşerî bilimlerle ilgili konularda değer katan eserlerin duyurulduğu bir platform haline gelmiştir. Böylelikle AJIS'in kapsamı, İslam'ın çeşitli toplumsal açılımları ve etkileşimlerine odaklanan her türlü akademik çalışmaya açık olacak şekilde genişletilmiştir.

AJIS'in 2024 yılı itibarıyla kırk seneyi bulan yayın hayatı boyunca İslam'ın dinî, entelektüel, hukuki, felsefi ve sosyal yönlerini ele alan araştırmalara öncelik verilmiştir. Bu doğrultuda insanın dünyadaki yerine dair derinlikli yaklaşımların sunulduğu, karşılıklı saygı çerçevesinde nitelikli tartışmaların yürütüldüğü zengin bir platform ortaya çıkmıştır. İslam'ı çağları aşan evrensel bir değer kabul eden yayın kurulları, hakemli değerlendirme sürecinde didaktik vaazlardan ziyade akademik niteliği yüksek eserleri dikkate almaktadır. Yayımlanan makalelerin hepsi, kendi araştırma alanlarında gerekli standartları karşılamakta, titiz bir entelektüel yaklaşım çerçevesinde farklı disiplinlerin en kaliteli örneklerini sunmaktadır. Başlıca temalar arasında ekonomi, eğitim, hadis çalışmaları, tarih, İslam hukuku, siyaset bilimi ve kuramı, medya, felsefe, psikoloji, ırkçılık, sosyoloji ve Kur'an çalışmaları gibi konular bulunmaktadır. Ayrıca AJIS'te yöntem bakımından da zenginlik katan çalışmalara yer verilmekte, teknik terimlerle yüklü tetkiklerin yanı sıra üslubu daha yalın olan ve geniş okuyucu kitlelerine hitap eden makaleler yayımlanmaktadır.

Ezcümle, AJIS ile muazzam bir bilgi ve veri kaynağı tesis edilmekte, farklı dönemlerin özgün şartlarına ve sorunlarına ilişkin güncelliğini koruyan çözümlenmeler sunulmakta ve zamana meydan okuyan referans metinler üretilmektedir. Kırk yıldır çok sayıda akademik çalışmada sayısız defa alıntılanan bu makaleler sayesinde kapsamlı ve zengin bir bilgi birikimi ortaya çıkmıştır. Uluslararası ve saygın akademik indekslerde edindiği kalıcı yeri pekiştirmeye devam eden AJIS, ilkesel yaklaşımından ve entelektüel kaliteden ödün vermeden yayın hayatını sürdürmektedir.

IIIT, çoğunlukla Arapça ve İngilizcede yürütülen orijinal yayın faaliyetlerine ilaveten, bu eserlerin farklı dillere tercüme edilmesi için çalışmalar yapmaktadır. AJIS dergisinin Türkçeye kazandırılması fikri de bu doğrultuda ortaya çıkmıştır. 2020 yılındaki revizyonla bugünkü formatına gelen ve yılda iki kere çıkan bu derginin makalelerinden yapılan seçkileri, senelik olarak Türk okurlara sunmak hedeflenmiştir. Bu çalışmalarla, derginin kapsadığı akademik alanları takip eden ve/veya İslami ve sosyal-beşerî disiplinlerde güncel meselelere ilgi duyan okuyuculara hitap edilmektedir. Söz konusu tercüme projesinin ilk sayısı olarak ortaya çıkan elinizdeki eserin Türkçe literatüre katkıda bulunmasını umuyor, hayırlı ve faydalı olmasını diliyoruz.

Dergimizin bu sayısı, AJIS'in editörü Ovamir Anjum'un güncelliğini halen koruyan bir inceleme yazısıyla başlamaktadır. Bu metinde, küreselleşme sonrası bir safha olarak görülen “Küreselleşmeden Uzaklaşma (deglobalization)” konusu ele alınmakta, hem muhafazakar tezler hem de sol-liberal savunular değerlendirilmekte, ekonomiden çevre meselelerine farklı veçheler tartışmaya açılmakta ve kritik sorular dile getirilmektedir. Devamında, AJIS'in disiplinlerarası içeriklerine uygun biçimde, eğitim, İslam iktisadı, siyaset tarihi ve felsefe alanlarından dört makale seçilmiştir. Emad Hamdeh'in “*Bir Modern Zamanlar Alimi Olarak Şeyh Google*” başlıklı makalesinde, kaynaklara dijital ulaşımın yaygınlaştığı günümüz şartlarıyla, geleneksel ulema ile kendine kendine öğrenme arasındaki karşıtlığa vurgu yapılmakta ve İslami eğitimin dönüşümü masaya yatırılmaktadır. Akhmad Akbar Susamto'nun “*İslami İktisat Analizinin Yeni Bir Çerçevesine Doğru*” başlıklı makalesinde ise mevcut İslami iktisat birikimi eleştirel bir yaklaşımla değerlendirilmekte ve yeni öneriler getirilmektedir.

Üçüncü makede Andrew F. March, 1861 tarihli Tunus Anayasası'nı kapsamlı bir şekilde tahlil etmektedir. Yazar, modernliğe geçiş sürecine doğru on dokuzuncu yüzyılda İslami meşrutiyetçiliğin Tunus Anayasası bağlamında incelemenin günümüz açısından ifade ettiği anlamlara dikkat çekmektedir. Bu sayının son makalesi olan “*Düşüncenin Sınır Taşları Ötesinde Tanrı*” ile Abbas Ahsan, insan bilgisinin epistemik açıdan göreceli niteliklerini, mantık yasalarını da kapsayacak biçimde genişletmekte, kadir-i mutlak Tanrı'nın aşkınlığıyla insanın kısıtlı epistemik kabiliyetlerinin ötesinde olduğunu savunmaktadır.

Kitaplarımızın Türkiye'deki yayıncıları olan MAHYA ile 2010 yılından itibaren sürdürülen iş birliği bizim için büyük değer taşımaktadır. Bu vesileyle, MAHYA Yayınlarına elinizdeki tercüme projesini IIIT ile ortaklaşa yayınlama sürecinde gösterdikleri çaba ve destekleri için teşekkür ederiz.

Hatice Nuriler

Editör